

דניאל קאהן' און דער באַמאָלטער פֿויגל פֿון דניאל קענעדי

„דער באַמאָלטער פֿויגל“ איז אַן אינטערנאַציאָנאַלע פֿליזמר־קאַפעליע,¹ געגרינדט דורך דעם אַמעריקאַנער זינגער דניאל קאהן. זי נעמט אַרום אַ פֿאַרשידנאַרטיקע חבֿרה² וואָס איז שווער צו קאַטעגאָריזירן – מע וואָלט אַפֿשר³ געדאַרפֿט אויסטראַכטן אַ נייעם זשאַנער⁴? דער נאָמען „באַמאָלטער פֿויגל“ איז אַ ווינק⁵ אויפֿן ראָמאַן פֿונעם ייִדיש־אַמעריקאַנער שרייבער יעזשי קאַשינסקי⁶, אַן אַפֿשטאַמיקן⁷ פֿון פּוילן. די מוזיקערס קומען פֿון אַמעריקע (ווי דער באַסיסט מיכאַל טאַטל⁸), דער פֿידלער דזשייק שולמאַן־מענט⁹ און דער טראַמבאָניסט דאַן בלאַקסבערג¹⁰), פֿון שוועדן (האַמפּוס מעלין¹¹ וואָס שפּילט אויפֿן פּויק) צי פֿון פֿראַנקרייך (דער קלאַרנעטיסט שמואל מאַקען¹²). דאָס איז אָבער בייגעוודיק¹³ און זיי שפּילן אַפֿט מיט אַנדערע מוזיקאַנטן ווי מיכאַל אַלפֿערט¹⁴ צי פּסוי קאַראַליענקאַ¹⁵.

שטאַמען שטאַמט דניאל קאהן פֿון דעטרויט און זיין קינסטלערישער הינטערגרונט¹⁶ איז קודם־כל¹⁷ אַ טעאַטראַלישער, וואָס האָט אַ השפּעה¹⁸ אויף זיינע אויפֿטריטן מיטן באַמאָלטן פֿויגל. אַ מאָל טראָגן זיי מאַסקעס פֿון ווילדע חיות¹⁹, אַ מאָל שרייט ער אויס די ווערטער דורך אַ מעגאַפֿאָן, און ווען ער טוט ביידע מיט אַ מאָל מאַכט ער באַמת²⁰ אַ שטאַרקן איינדרוק. אויך צוליב טעאַטער האָט ער זיך איבערגעצויגן קיין בערלין אין 2005.

ער איז געווען שטאַרק פֿאַראַינטערעסירט אין דער וויימאַרער תקופֿה²¹ פֿון דייטשישן טעאַטער, דער עיקר²² אין די ווערק פֿון בערטאַלט ברעכט און קורט טוכאַלסקי, וועמענס לידער ער שפּילט אויך מיטן „באַמאָלטן פֿויגל“. אָבער קאהן איז אויכעט אַ שטיקל פּאַעט. ער זינגט אין עטלעכע שפּראַכן און האָט אַ טאַלאַנט פֿאַר איבערזעצונג. אַפֿט מאָל זינגט ער אַ טראַדיציאָנעל ייִדיש ליד צוזאַמען מיט זיין איבערזעצונג אויף אַ געשמאַקן אידיאָמאַטישן ענגליש פּדי²³ דער עולם²⁴ זאָל פֿאַרשטיין דעם אינהאַלט. נישט נאָר די ווערטער זעצט ער איבער, נאָר ער פֿאַרוואַנדלט²⁵ אויך דעם סטיל פֿון דער מוזיק, ביז ס'איז שווער צו הערן דעם אונטערשייד צווישן אַ מאַרק וואַרשאַווסקי מיט אַ באָב דילען אָדער צווישן אַן איציק מאַנגער מיט אַ שייַן מעאַנען²⁶.

אַזוי אַרום פֿילט מען אויך דאָס שייכות²⁷ צו דער היינטיגער פֿאַרשפּאַנדע־פֿאַליטיק וואָס שטעקט אין די אַלטע לידער. אַ ליד ווי „אַרבעטסלאָזע־

מאַרש“ פֿון מרדכי געבירטיג²⁸ דערמאָנט די פֿאַרשיידענע מאַניפֿעסטאַציעס וואָס מע זעט היינט צו טאָג אין אַמעריקע. הערנדיק זייער ווערסיע פֿון דוד עדעלשטאַדטס²⁹, „אין קאַמף“ קען מען טראַכטן וועגן דעם מצבֿ³⁰ אין מצרים³¹ אָדער אין סיריע. וועגן אַט דעם ליד זאָגט קאהן: „דאָס ליד איז געשריבן געוואָרן אין 1880 דורך אַ יידן, אָבער עס האָט אַ שייכות מיט אונדז אַלעמען אין די היינטיקע צייטן.“ ס'איז נישטאָ קיין אַרט ביים „באַמאָלטן פֿויגל“ פֿאַר שמאַלציקער סענטימענטאַליטעט³², זייער צוגאַנג צום ייִדישן געזאַנג האָט גאַרנישט צו טאָן מיט נאַסטאַליגיע אָדער בענקשאַפֿט נאָך דער פֿאַרגאַנגענהייט. זייערע לידער זענען פֿריש און מאַדערן, אַנגעזאַפֿט³³ מיט שטעכיקייט, ענערגיע, גאַל און הומאָר. מיט זיין לעצטן קאַמפּאַקטל³⁴ האָט דניאל קאהן דערגרייכט אַ געוויסע רייפֿקייט³⁵ און דערפֿאָרונג אָבער פֿונדעסטוועגן פֿילט מען אַז דאָס איז בלוזי און אַנהייב. מיר מעגן אַרויסקוקן אומגעדולדיק אויף זיינע קומעדיקע פּראַיעקטן.

1. Daniel Kahn 2. L'Oiseau bariolé/Painted Bird/הציפור הצבועה 3. KLEZMER 4. ensemble/group/להקה 5. ... khevre groupe hétérogène/varied group/מגוונת 6. EFsher peut-être/perhaps 7. genre 8. clin d'œil/wink/רמז 9. Jerzy Kosinski (1933-1991) 10. originaire/coming from/מוצא/א 11. MIKHOL Michael Tuttle 12. Jake Shulman-Ment 13. Daniel Blacksborg 14. Hampus Melin 15. Samuel Maquin 16. flexible/גמיש 17. Michael Alpert 18. Psoy Korolenko 19. formation artistique/artistic background/אומנות 20. KOYDEM-KOL tout d'abord/first of all 21. HASHPOE influence 22. KHAYES animaux/animals 23. BEEMES vraiment/really 24. TKUFE période/period 25. ... IKER surtout/mainly/בעיקר 26. KEDE'Y pour que/so that 27. OYLEM public/קהל 28. transforme/transforms/משנה 29. Shane McGowen 30. shaykhes rapport/connection/קשר 31. MORDKHE Gebirtig 32. de/by/מאת DOVID Edelshtat 33. MATSEV situation 34. MITSRAIM Égypte/Egypt 35. sentimentalisme bon marché/"shmaltz"/מתקנה 36. imprégnés/permeated/ספוגים 37. CD/תקליטור 38. maturité/ripeness/בשלות.